

DENET VERGİ SİRKÜLER

Sirküler Tarihi : 08.09.2016
Sirküler No : 2016/081

6736 SAYILI KANUNUN MATRAH VE VERGİ ARTIRIMINA İLİŞKİN HÜKÜMLERİ

Bilindiği gibi 6736 sayılı Kanunun 5'inci maddesinde matrah ve vergi artırımı imkânı düzenlenmiştir. Buna göre yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi verme mecburiyeti bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinden isteyenler, zaman aşımına uğramamış 2011, 2012, 2013, 2014 ve 2015 yıllarına ilişkin olarak gelir ve kurumlar vergisi matrah artırımından yararlanabileceklerdir. Ayrıca katma değer vergisi mükelleflerinin de söz konusu yıllarda yıllık bazda olmak kaydıyla katma değer vergisinde matrah/vergi artırımı yapmaları mümkündür.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesi uyarınca,

- Hizmet erbabına ödenen ücretlerden,
- Serbest meslek ödemelerinden,
- Yıllara sari inşaat onarım işlerine ait ödemelerden,
- Kira ödemelerinden,
- Çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden,
- Esnaf muaflığından yararlananlara yapılan ödemelerden,

gelir veya kurumlar vergisi tevkifat yapmak zorunda olan vergi sorumluları da bu ödemelere ilişkin olarak yukarıda belirtilen yıllar için vergi artırımı yapabileceklerdir.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2015 yılında 7,3 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 150'den fazla ülkede bulunan 1.408 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 64.000 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Hakkında vergi incelemesi başlatılmış veya takdire sevk edilmiş mükellefler de artırım uygulamasından yararlanabileceklerdir.

Matrah ve vergi artırımında bulunmak isteyen mükellefler başvurularını 31 Ekim 2016 mesai saati bitimine kadar yapmak zorundadırlar. Yıllık gelir veya kurumlar ile KDV ya da muhtasar beyannamelerini elektronik ortamda göndermek zorunda olanların başvurularını elektronik ortamda göndermeleri zorunludur.

Başvurular üzerine tahakkuk ettirilecek vergiler 30 Kasım 2016 tarihi mesai saati bitimine kadar tamamen tek seferde ödenebileceği gibi istenirse aşağıda belirtilen katsayılarla artırım yapılarak 6,9,12 veya 18 eşit taksitte ödenebilir. Taksitle ödeme alternatifinde ilk taksitin 30 Kasım 2016 mesai saati bitimine kadar ödenmesi gerekir. İzleyen taksitler ikiye ay arayla ödenmelidir. Taksitlerin zamanında ödenmemesi Kanundan yararlanma imkânını ortadan kaldırmaz. Ancak süresinde ödenmeyen taksitler, vade tarihinden ödeme tarihine kadar geçen süre için gecikme zammı bir kat artırımlı (halen aylık % 2,80) uygulanmak suretiyle takip ve tahsil olunur.

Taksit Sayısı	Ödeme Süresi	Katsayı
6	12 ay	1,045
9	18 ay	1,083
12	24 ay	1,105
18	36 ay	1,15

Usulüne uygun matrah ve vergi artırımında bulunulan dönemler için, bu vergiler yönünden vergi incelemesi ve tarhiyat yapılamaz. Bu nedenle artırımda bulunmayan mükelleflerin incelenme ihtimali artacaktır.

Gelir ve kurumlar vergisine ilişkin olarak artırılan matrahlar nedeniyle geçici vergi hesaplanmayacak olup, tüm vergi türlerindeki matrah/vergi artırımını dolayısıyla tahakkuk eden vergilerden herhangi bir indirim yapılmayacaktır. Söz konusu vergiler herhangi bir vergiden indirim veya mahsup edilemeyeceği gibi gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınacaktır. Ancak, tasfiye halinde bulunan kurumların tasfiye dönemlerine ilişkin olarak matrah artırımında bulunmaları halinde; matrah artırımını sonucu ödenen vergiler, tasfiye karı üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilecektir.

Sirkülerimize ekli tablolarda vergi türleri itibarıyla matrah/vergi artırımına ilişkin hususlar açıklanmakta olup, her bir tablonun altında belirtilen notlarda ilgili vergi türleri bazında özellikli noktalar açıklanmıştır.

Saygılarımızla.

TABLO : 1 GELİR VERGİSİ MÜKELLEFLERİNDE MATRAH ARTIRIMI

BEYANNAMENİN AİT OLDUĞU YIL	MATRAH ARTIRIM ORANI (A)	ASGARİ ARTIRIM TUTARLARI				ARTIRILAN TUTARA UYGULANACAK VERGİ ORANI		ÖDEME VADELERİ (H)
		BİLANÇO ESASINA GÖRE DEFTER TUTANLAR İLE SERBEST MESLEK ERBABI İÇİN ASGARİ TUTAR (B)	GELİRİ SADECE BASİT USULE TABİ TİCARİ KAZANÇTAN OLUŞAN MÜKELLEFLERDE UYGULANACAK ASGARİ TUTAR (C=B/10)	GELİRİ SADECE GMSİ OLAN MÜKELLEFLERDE UYGULANACAK ASGARİ TUTAR (D=B/5)	İŞLETME HESABI ESASINA GÖRE DEFTER TUTANLAR İLE DİĞER GELİR VERGİSİ MÜKELLEFLERİ İÇİN ASGARİ TUTAR (E)	NORMAL VERGİ ORANI (F)	İNDİRİLMİŞ VERGİ ORANI (G)	
2011	% 35	14.000	1.400	2.800	9.500	% 20	% 15	Peşin (ilk taksit ödeme süresi içinde) ya da ; 1,045 katını 12 ay'da 6 taksitte 1,083 katını 18 ay'da 9 taksitte 1,105 katını 24 ay'da 12 taksitte 1,15 katını 36 ay'da 18 taksitte
2012	% 30	14.820	1.482	2.964	9.890			
2013	% 25	15.740	1.574	3.148	10.490			
2014	% 20	16.740	1.674	3.348	11.160			
2015	% 15	18.970	1.897	3.794	12.650			

AÇIKLAMALAR

- (1) Matrah artırımında bulunmak zorunlu değildir. Belirtilen tüm yıllar için artırım yapılabileceği gibi istenilen yıl ya da yıllar için de artırım yapılabilir.
- (2) Matrah artırımında bulunulan yıl için daha sonra (geçici vergi dahil) Gelir Vergisi (GV) yönünden vergi incelemesi ve cezalı tarhiyat yapılmaz. Ancak, artırım yapılan yıla ait defter ve belgelerin muhafaza ve ibraz mükellefiyeti devam eder.
- (3) GV mükellefleri, yukarıda belirtilen yıllara ilişkin olarak vermiş oldukları GV Beyannamelerinde beyan ettikleri matrahları, (A) sütununda belirtilen oranlarda artıracaklardır. Artırım sonucu bulunacak tutar; işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler açısından (E) sütununda, bilanço esasına göre defter tutan mükellefler açısından (B) sütununda gösterilen tutarlardan düşük ise, bu sütunlarda belirtilen Asgari Artırım Tutarı esas alınır. Örneğin bilanço esasına göre defter tutan bir mükellef 2011 yılı GV beyannamesinde 30.000 TL matrah beyan etmişse, artırım oranına göre hesaplanan $(30.000 \times 35\%) = 10.500$ TL, bu yıl için belirlenen Asgari Artırım Tutarının (14.000 TL'nin) altında kaldığından, 2011 yılı Asgari Artırım Tutarı üzerinden yani 14.000 TL tutarında matrah artırımında bulunacak ve bu yıl için $(14.000 \times 0,20 =) 2.800$ TL vergi ödeyecektir. (Aşağıda belirtilen şartlar sağlanırsa indirimli oran olan %15 uygulanır.)
- (4) İlgili yıla ilişkin olarak verilen beyannamede matrah beyan edilmemişse (mali zarar varsa veya indirim ve istisnalar sebebiyle matrah oluşmamışsa) ya da hiç beyanname verilmemişse yine mükellefin tabi olduğu defter tutma esasına göre, asgari artırım tutarları dikkate alınır. Örneğin 2013 yılına ilişkin zarar beyan eden (yahut hiç beyanname vermeyen) serbest meslek erbabı bu yıla ilişkin matrah artırımında 15.740 TL tutarındaki Asgari Artırım Tutarını dikkate alacaktır.
- (5) Ticari veya zirai kazancı bilanço esasına veya işletme hesabı esasına göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri ile serbest meslek erbabına ilişkin asgari matrah tutarı üzerinden artırımda bulunan mükellefler diğer gelir unsurları nedeniyle de vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaktır. Beyana tabi geliri sadece Gayrimenkul Sermaye İradından (GMSİ) ibaret olan GV mükelleflerinde “Asgari Artırım Tutarı” olarak, ilgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutanlar için belirlenmiş tutarların 1/5'i (D Sütunu) dikkate alınır. Asgari Artırım Tutarının esas alındığı durumda, GMSİ için uygulanmakta olan istisna tutarı dikkate alınmaz. Beyannamelerinde, ticari ve zirai kazanç ile serbest meslek kazancı dışında kalan ücret, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve irat (bu kazanç veya iratların birkaçının elde edilmiş olması hali dahil) beyan eden gelir vergisi mükellefleri için, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen asgari matrahlar esas alınacaktır. Bu şekilde matrah artırımında bulunan mükellefler sayılan gelir unsurları itibarıyla vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaklardır. Ticari kazancı basit usulde tespit edilmekle birlikte, bu kazancının yanında beyannamelerinde vergiye tabi başka gelir unsurları beyan eden mükellefler ile gayrimenkul sermaye iradının yanında ücret, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve irat beyan eden gelir vergisi mükellefleri de işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen asgari matrahları esas alacaklardır. Dolayısıyla, bu şekilde matrah artırımında bulunan mükellefler sayılan gelir unsurları itibarıyla vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaklardır. Tüm gelir unsurları itibarıyla vergi incelemesi ve tarhiyata maruz kalmak istemeyen mükelleflere tavsiyemiz, ticari veya zirai

kazancı bilanço esasına göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri ile serbest meslek erbabına ilişkin asgari matrah tutarı üzerinden artırımda bulunmaları yönündedir.

- (6) Artırılan matrah üzerinden % 20 oranında (F sütunu) vergi hesaplanır. Ayrıca bir vergi veya fon payı alınmaz, geçici vergi hesaplanmaz. Normal oran olan % 20 yerine %15 olan “indirimli oran” uygulamasından da yararlanılabilir (G Sütunu). Ancak indirimli oran uygulanabilmesi için;
- Artırımda bulunulmak istenilen yılla ilgili GV Beyannamesinin kanuni süresinde verilmiş,
 - Söz konusu beyanname üzerinden damga vergisi de dahil olmak üzere tahakkuk etmiş olan vergilerin süresinde ödenmiş ve
 - **Gelir Vergisi dolayısıyla** bu Kanununun “Kesinleşmiş Alacaklara İlişkin Hükümler”i (Md.2) ile “Kesinleşmemiş veya Dava Safhasında Bulunan Alacaklara İlişkin Hükümleri”nden (Md.3) yararlanılmamış olması şarttır. Bu kısıtlamanın sadece artırımın yapıldığı yılla mı sınırlı olduğu, yoksa tüm yıllara mı sirayet ettiği Kanununda açıkça belirtilmemiştir. Ancak Tebliğde, maddede belirtilen şartların her yıl için ayrı ayrı dikkate alınacağı son derece isabetli bir şekilde belirtildikten sonra Tebliğin V/C-3 no.lu bölümünde verilen örnekte, matrah artırımında bulunulan vergi türü için, **diğer dönemler de dahil olmak üzere** Kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinden yararlanılmamış olması şartıyla indirimli oranda vergi hesaplanacağı ifade edilmiştir.

İstisna, indirim ve mahsuplar nedeniyle ilgili yılda ödenmesi gereken vergi çıkmamış ise, diğer şartların sağlanması halinde yine indirilmiş oran uygulanabilir.

- (7) Matrah artırımında bulunulması, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlanılmış olan vergi incelemesi ve takdir işlemlerine engel teşkil etmez. Ancak inceleme ve takdir işlemlerinin bu kanunun yayımladığı tarihi izleyen ayın başından itibaren 1 ay içinde (30 Eylül 2016 akşamına kadar) tamamlanması gerekir. Tamamlamadan kasıt, vergi inceleme raporunun veya takdir komisyonu kararının, vergi dairesi kayıtlarına intikal etmesidir. Bu süreçte tamamlanan incelemeler ve takdir işlemleri sonucunda bulunan matrah farklarından, artırılan matrahlar düşülür. Varsa kalan kısım için tarhiyat yapılır. Yapılan cezalı tarhiyatlar için Kanunun 4’üncü maddesi hükümlerinden yararlanılabilir. Söz konusu süre içerisinde sonuçlandıramayan vergi incelemelerine ve takdir işlemlerine devam edilmez. Bu mahsubun yapılabilmesi için inceleme raporları ile takdir komisyonu kararlarının vergi dairesine intikal ettiği tarihten önce matrah artırımında bulunulmuş olması gerekir.
- (8) Matrah artırımı için, Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen 2’nci ayın sonuna (en geç 31 Ekim 2016 tarihi mesai saati bitimine) kadar başvuru yapılması gerekir. Yıllık gelir vergisi beyannamelerini elektronik ortamda verenlerin, artırıma ilişkin beyanname ve bildirimlerini de elektronik ortamda vermeleri zorunludur. Daha önce hiç beyanname vermemiş olanların, ikametgâhlarının bulunduğu yer vergi dairesine başvurmaları gerekir. Bu hükme göre verilecek beyannameler için usulsüzlük cezaları kesilmez.

- (9) Artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan (tahakkuk eden) vergiler, 30 Kasım 2016 mesai saati bitimine kadar peşin ödenebileceği gibi istenirse ilk taksidi 30.10.2016 tarihine kadar olmak üzere ikişer aylık aralıklarla 6, 9, 12 veya 18 eşit taksitte ödenmesi de mümkündür. Hesaplanan tutarın Kasım 2016 sonuna kadar **tamamen** ödenmesi halinde, bu tutara bu Kanunun yayımlandığı tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz. Taksitle yapılacak ödemelerde ÖDENECEK TUTAR; 6 eşit taksit için (1,045); 9 eşit taksit için (1,083); 12 eşit taksit için (1,105); 18 eşit taksit için (1,15) katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle ikişer aylık dönemler halinde ödenecek taksit tutarı hesaplanır. Tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması halinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir.
- (10) Taksitlerin zamanında ödenmemesi, matrah artırımına ilişkin hükümlerden yararlanılmasına engel teşkil etmez. Zamanında ödenmeyen taksitler, 6183 sayılı Kanun kapsamında gecikme zammının bir katı fazlası oranında (**halen aylık % 2,80**) uygulanacak gecikme zammı ile takip ve tahsil edilir.
- (11) Artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan vergiden stopaj yoluyla ödenmiş olan vergiler mahsup edilmez. Daha önce stopaj yoluyla ödenmiş vergilerin, mahsuben ya da nakden iadesi ile ilgili talepler geçerliliğini korur, ancak iade talebi ile sınırlı vergi incelemesi ve tarhiyat riski devam eder.
- (12) İstisna ve indirimler nedeniyle gelecek yıllarda matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutarlar (örneğin devreden yatırım indirimi) ile geçmiş yıl zararları, artırılan matrahtan indirilemez.
- (13) Matrah artırımında bulunulan yıla ait olup sonraki yıllara devreden mali zararın % 50'si 2016 ve izleyen yıllar beyannamelerinde indirim konusu yapılamaz. Artırımda bulunulan yıllarla ilgili olup 2015 ve önceki yılların gelirlerinden mahsup edilmiş bulunan geçmiş yıl zararları ile ilgili herhangi bir işlem (düzeltme) yapılmaz.
- (14) Artırılan matrahlar üzerinden ödenen vergiler (Hesaplanan Yİ-ÜFE farkları ile taksitle ödeme halinde anaparaya ilave edilen katsayı farkları dahil) KKEG niteliğindedir. Bu tutarlar gelir vergisinin hesabında matrahtan indirilemez, mahsup ve iade konusu yapılamaz.
- (15) İşe başlama ve bırakmada kıst dönem esas alınarak matrah artırımında bulunulur. Hesaplama ay kesirleri tama iblağ edilir.
- (16) Kanunun yayım tarihinden önce kesinleşen tarhiyatlar (sonuçlandırılmış düzeltme beyannameleri dahil) matrah artırımına esas dönem matrahı ile birlikte dikkate alınır. Yani artırılabilecek tutar, ilgili dönem matrahı ile kesinleşen tarhiyatlar toplanarak hesaplanır.
- (17) Kanunun “Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması” başlıklı 7’nci maddesindeki hükümlerden yararlananlar da, isterlerse matrah artırımında bulunabilirler.

TABLO : 2 KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFLERİNDE KURUMLAR VERGİSİ MATRAH ARTIRIMI

BEYANNAMENİN AİT OLDUĞU YIL	MATRAH ARTIRIM ORANI (A)	ASGARÎ ARTIRIM TUTARI (B)	ARTIRILAN TUTARA UYGULANACAK VERGİ ORANI		ÖDEME VADELERİ (E)
			NORMAL VERGİ ORANI (C)	İNDİRİLMİŞ VERGİ ORANI (D)	
2011	% 35	28.000	% 20	% 15	Peşin (ilk taksit ödeme süresi içinde) ya da 1,045 katını 12 ay'da 6 taksitte 1,083 katını 18 ay'da 9 taksitte 1,105 katını 24 ay'da 12 taksitte 1,15 katını 36 ay'da 18 taksitte
2012	% 30	29.650			
2013	% 25	31.490			
2014	% 20	33.470			
2015	% 15	37.940			

AÇIKLAMALAR

- (1) Matrah artırımında bulunmak zorunlu değildir. Belirtilen tüm yıllar için artırım yapılabileceği gibi istenilen yıl ya da yıllar için de artırım yapılabilir.
- (2) Matrah artırımında bulunulan yıl için daha sonra (geçici vergi dahil) Kurumlar Vergisi (KV) yönünden vergi incelemesi ve cezalı tarhiyat yapılmaz. Ancak, artırım yapılan yıla ait defter ve belgelerin muhafaza ve ibraz mükellefiyeti devam eder.
- (3) KV mükellefleri, yukarıda belirtilen yıllara ilişkin olarak vermiş oldukları Kurumlar Vergisi Beyannamelerinde vergiye esas aldıkları tutarları (beyan ettikleri matrahları), (A) sütununda belirtilen oranlarda artıracaklardır. Artırılan tutarlar (B) sütununda gösterilen tutarlardan düşük ise, bu sütunda belirtilen Asgari Artırım Tutarları esas alınır. Örneğin bir şirket 2015 yılı için verdiği KV beyannamesinde 100.000 TL matrah beyan etmişse, artırım oranına göre hesaplanan (100.000 x % 15=) 15.000 TL, bu yıl için belirlenen Asgari Artırım Tutarı olan 37.940 TL'nin

altında kaldığından, 2015 yılı Asgari Artırım Tutarı üzerinden yani 37.940 TL tutarında matrah artırımında bulunacak ve bu yıl için $(37.940 \times 0,20=)$ 7.588 TL vergi ödeyecektir. (Aşağıda belirtilen şartlar sağlanırsa indirilmiş vergi oranı (%15) uygulanır.)

- (4) İlgili yıla ilişkin olarak verilen beyannamede matrah beyan edilmemişse (mali zarar varsa veya indirim ve istisnalar sebebiyle matrah oluşmamışsa) ya da hiç beyanname verilmemişse yine Asgari Artırım Tutarları dikkate alınır. Örneğin 2015 yılına ilişkin zarar beyan eden (yahut hiç beyanname vermeyen) bir şirket bu yıla ilişkin matrah artırımında 37.940 TL tutarındaki Asgarî Artırım Tutarını dikkate alacaktır.
- (5) Artırılan matrah üzerinden % 20 oranında (C sütunu) vergi hesaplanır, geçici vergi hesaplanmaz. Normal oran olan % 20 yerine %15 olan “indirilmiş oran” uygulamasından da yararlanılabilir (D Sütunu). Ancak indirilmiş oran uygulanabilmesi için;
- Artırımda bulunulmak istenilen yılla ilgili KV Beyannamesinin kanuni süresinde verilmiş,
 - Söz konusu beyanname üzerinden tahakkuk eden vergilerin süresinde ödenmiş ve
 - **Kurumlar Vergisi dolayısıyla** bu Kanunun “Kesinleşmiş Alacaklara İlişkin Hükümler”i (Md.2) ile “Kesinleşmemiş veya Dava Safhasında Bulunan Alacaklara İlişkin Hükümleri”nden (Md.3) yararlanılmamış olması şarttır. Bu kısıtlamanın sadece artırımın yapıldığı yılla mı sınırlı olduğu, yoksa tüm yıllara mı sirayet ettiği Kanununda açıkça belirtilmemiştir. Tebliğde, maddede belirtilen şartların her yıl için ayrı ayrı dikkate alınacağı son derece isabetli bir şekilde belirtildikten sonra Tebliğin V/C-3 no.lu bölümünde verilen örnekte, matrah artırımında bulunulan vergi türü için, **diğer dönemler de dahil olmak üzere** Kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinden yararlanılmamış olması şartıyla indirimli oranda vergi hesaplanacağı ifade edilmiştir.

İstisna, indirim ve mahsuplar nedeniyle ilgili yılda ödenmesi gereken vergi çıkmamış ise, diğer şartların sağlanması halinde yine indirilmiş oran uygulanabilir.

- (6) Kurumlar Vergisi mükelleflerinin vergi incelemesi ve cezalı tarhiyat riskinden kurtulmaları için ilgili yıla ilişkin hem kurumlar vergisi matrahını arttırmaları hem de varsa (Tablo 3’te belirttiğimiz açıklamalara uygun olarak) yatırım indirimi stopajı artırımında bulunmaları gerekir.
- (7) Matrah artırımında bulunulması, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlanılmış olan vergi incelemesi ve takdir işlemlerine engel teşkil etmez. Ancak inceleme ve takdirin bu kanunun yayımladığı tarihi izleyen ayın başından itibaren 1 ay içinde (30 Eylül 2016 akşamına kadar) tamamlanması gerekir. Tamamlamadan kasıt, vergi inceleme raporunun veya takdir komisyonu kararının, vergi dairesi kayıtlarına intikal etmesidir. Bu süreçte tamamlanan incelemeler ve takdir işlemleri sonucunda bulunan matrah farklarından, artırılan matrahlar düşülür. Varsa kalan kısım için tarhiyat yapılır. Yapılan cezalı tarhiyatlar için Kanunun 4’üncü maddesi hükümlerinden yararlanılabilir. Söz konusu süre içerisinde sonuçlandırılmayan vergi incelemelerine ve takdir işlemlerine devam edilmez. Bu mahsubun yapılabilmesi için inceleme raporları ile takdir komisyonu kararlarının vergi dairesine intikal ettiği tarihten önce matrah artırımında bulunulmuş olması gerekir.
- (8) Matrah artırımı için, Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen 2’nci ayın sonuna (en geç 31 Ekim 2016 tarihi mesai saati bitimine) kadar başvuru yapılması gerekir. Yıllık kurumlar vergisi beyannamelerini elektronik ortamda verenlerin, artırıma ilişkin beyanname ve bildirimlerini de elektronik ortamda vermeleri zorunludur. Bu hükme göre verilecek beyannameler için usulsüzlük cezaları kesilmez.

- (9) Artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan (tahakkuk eden) vergiler, 30 Kasım 2016 mesai saati bitimine kadar peşin ödenebileceği gibi istenirse ilk taksiti 30.10.2016 tarihine kadar olmak üzere ikişer aylık aralıklarla 6, 9, 12 veya 18 eşit taksitte ödenmesi de mümkündür. Hesaplanan tutarın Kasım 2016 sonuna kadar **tamamen** ödenmesi halinde, bu tutara bu Kanunun yayımlandığı tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz. Taksitle yapılacak ödemelerde ÖDENECEK TUTAR; 6 eşit taksit için (1,045); 9 eşit taksit için (1,083); 12 eşit taksit için (1,105); 18 eşit taksit için (1,15) katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle ikişer aylık dönemler halinde ödenecek taksit tutarı hesaplanır. Tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması halinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir.
- (10) Taksitlerin zamanında ödenmemesi, matrah artırımına ilişkin hükümlerden yararlanılmasına engel teşkil etmez. Zamanında ödenmeyen taksitler, 6183 sayılı Kanun kapsamında gecikme zammının bir katı fazlası oranında (**halen aylık % 2,80**) uygulanacak gecikme zammı ile takip ve tahsil edilir.
- (11) Artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan vergiden stopaj yoluyla ödenen vergiler mahsup edilmez. Daha önce stopaj yoluyla ödenmiş vergilerin, mahsuben ya da nakden iadesi ile ilgili talepler geçerliliğini korur, ancak iade talebi ile sınırlı vergi incelemesi ve tarhiyat riski de devam eder.
- (12) İstisna ve indirimler nedeniyle gelecek yıllarda matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutarlar (örneğin devreden yatırım indirimi) ile geçmiş yıl zararları, artırılan matrahtan indirilemez.
- (13) Matrah artırımında bulunulan yıla ait olup sonraki yıllara devreden mali zararın % 50'si 2016 ve izleyen yıllar beyannamelerinde indirim konusu yapılamaz. Artırımda bulunulan yıllarla ilgili olup 2015 ve önceki yılların gelirlerinden mahsup edilmiş bulunan geçmiş yıl zararları ile ilgili herhangi bir işlem (düzeltme) yapılamaz.
- (14) Artırılan matrahlar üzerinden ödenen vergiler (Hesaplanan Yİ-ÜFE farkları ile taksitle ödeme halinde anaparaya ilave edilen katsayı farkları dahil) KKEG niteliğindedir. Bu tutarlar gelir vergisinin hesabında matrahtan indirilemez, mahsup ve iade konusu yapılamaz.
- (15) İşe başlama ve bırakmada kıst dönem esas alınarak matrah artırımında bulunulur. Hesaplama ay kesirleri tama iblağ edilir.
- (16) Kanunun yayım tarihinden önce kesinleşen tarhiyatlar (sonuçlandırılmış düzeltme beyannameleri dahil) matrah artırımına esas dönem matrahı ile birlikte dikkate alınır. Yani artırılacak tutar, ilgili dönem matrahı ile kesinleşen tarhiyatlar toplanarak hesaplanır.
- (17) Kanunun “Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması” başlıklı 7’nci maddesindeki hükümlerden yararlananlar da, isterlerse matrah artırımında bulunabilirler.

TABLO : 3 KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFLERİNDE YATIRIM İNDİRİMİ STOPAJI ARTIRIMI

YILLAR	İLGİLİ YILLARDA YATIRIM İNDİRİMİ STOPAJI BEYAN EDEN MÜKELLEFLER AÇISINDAN <u>VERGİ</u> <u>ARTIRIM</u> ORANI	İLGİLİ YILLARDA YATIRIM İNDİRİMİ STOPAJ MATRAHI OLMASINA RAĞMEN BEYAN ETMEMİŞ OLAN MÜKELLEFLER AÇISINDAN		ÖDEME VADELERİ
		BEYAN EDİLMESİ GEREKEN STOPAJ MATRAHININ ASGARÎ TUTARI	BEYAN EDİLECEK MATRAHA UYGULANACAK VERGİ ORANI	
	(A)	(B)	(C)	(D)
2011	% 35	14.000 TL'den az olmamak üzere gerçek yatırım indirimi stopaj matrahı	% 15	Peşin (ilk taksit ödeme süresi içinde) ya da 1,045 katını 12 ay'da 6 taksitte 1,083 katını 18 ay'da 9 taksitte 1,105 katını 24 ay'da 12 taksitte 1,15 katını 36 ay'da 18 taksitte
2012	% 30	14.825 TL'den az olmamak üzere gerçek yatırım indirimi stopaj matrahı		
2013	% 25	15.745 TL'den az olmamak üzere gerçek yatırım indirimi stopaj matrahı		
2014	% 20	16.735 TL'den az olmamak üzere gerçek yatırım indirimi stopaj matrahı		
2015	% 15	18.970 TL'den az olmamak üzere gerçek yatırım indirimi stopaj matrahı		

AÇIKLAMALAR

- (1) Yatırım indiriminden yararlanmış olan KV mükelleflerinin, vergi incelemesi ve cezalı tarhiyat riskinden kurtulabilmeleri için, ilgili yıla ilişkin hem KV matrahını (Tablo: 2'deki açıklamalara uygun olarak) artırımları hem de yatırım indirimi stopajlarını burada açıklanan esaslarla artırımları veya beyan etmemişlerse belirtilen esaslarla beyan etmeleri gerekmektedir. Yani KV mükellefleri açısından ilgili yılın KV matrahı artırımını ile yatırım indirimine ilişkin stopaj artırımını/beyanının birlikte yapılması zorunludur. Bu durumda, bu yıla ilişkin olarak verilen kurumlar vergisi beyannamesinden indirilen yatırım indirimi istisnasına tabi kazançlar için vergi tevkifatı yönünden vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır.

- (2) Yatırım indirimi stopaj artırımı uygulamasında ikili bir sistem öngörülmüştür. Daha önce beyanname verilmişse, beyana göre tahakkuk eden vergi artırılacaktır. Buna göre, muhtasar beyanname verilerek tahakkuk ettirilen stopaj tutarının tablonun (A) sütununda belirtilen oranlarda artırılması gerekir. Dikkat edileceği üzere artırılacak olan stopaj matrahı değil, stopaj tutarıdır. Örneğin 2014 yılına ilişkin olarak verilen muhtasar beyanname ile beyan edilen yatırım indirimi tutarının 1.000.000 TL ve hesaplanan stopaj tutarının 198.000 TL olduğunu varsayalım. Buna göre, yatırım indirimi stopajı artırımında, bu tutara 2014 yılının artırım oranı olan % 20 uygulanmak suretiyle bulunacak rakamın yani $(198.000 \times 0,2=)$ 39.600 TL'nin bu Kanuna göre ödenmesi gerekir.

İlgili yıllarda stopaja tabi yatırım indirimi istisnasından faydalanılmasına rağmen, bu stopaj için beyanname verilmemişse, zamanında beyan edilmeyen matrah beyan ettirilip üzerinden % 15 oranında vergi ödenecektir. Görüldüğü gibi bu durumda vergi artırımı değil matrah beyanı söz konusudur. Beyan edilecek matrahlar kurumlar vergisi matrah artırımında belirlenen asgari matrahların yarısından az olamaz. Örnekteki mükellefin 2014 yılı için yararlandığı yatırım indirimine ilişkin stopaj beyanında bulunmadığını düşünelim. Bu defa 1.000.000 TL, bu kanuna göre beyan edilerek üzerinden %15 vergi ödenecektir. Bu halde ödenecek vergi $(1.000.000 \times 0,15=)$ 150.000 TL olacaktır.

- (4) Matrah artırımında bulunulması, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlanılmış olan vergi incelemesi ve takdir işlemlerine engel teşkil etmez. Ancak inceleme ve takdirin bu kanunun yayınladığı tarihi izleyen ayın başından itibaren 1 ay içinde (30 Eylül 2016 akşamına kadar) sonuçlandırılması gerekir. Bu süreçte tamamlanan incelemeler ve takdir işlemleri sonucunda bulunan matrah farklarından, artırılan matrahlar düşülür. Varsa kalan kısım için tarhiyat yapılır. Söz konusu süre içerisinde sonuçlandırılmayan vergi incelemelerine devam edilmez. Bu mahsubun yapılabilmesi için inceleme raporları ile takdir komisyonu kararlarının vergi dairesine intikal ettiği tarihten önce matrah artırımında bulunulmuş olması gerekir.
- (5) Matrah artırımı için, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen ikinci ayın sonuna (en geç 31 Ekim 2016 tarihi mesai saati bitimine) kadar başvuru yapılması gerekir. Yıllık kurumlar vergisi beyannamelerini elektronik ortamda verenlerin, artırıma ilişkin beyanname ve bildirimlerini de elektronik ortamda vermeleri zorunludur. Bu hükme göre verilecek beyannameler için usulsüzlük cezaları kesilmez.
- (9) Artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan (tahakkuk eden) vergiler, 30 Kasım 2016 mesai saati bitimine kadar peşin ödenebileceği gibi istenirse ilk taksidi 30.10.2016 tarihine kadar olmak üzere ikişer aylık aralıklarla 6, 9, 12 veya 18 eşit taksitte ödenmesi de mümkündür. Hesaplanan tutarın Kasım 2016 sonuna kadar **tamamen** ödenmesi halinde, bu tutara bu Kanunun yayımlandığı tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz. Taksitle yapılacak ödemelerde **ÖDENECEK TUTAR**; 6 eşit taksit için (1,045); 9 eşit taksit için (1,083); 12 eşit taksit için (1,105); 18 eşit taksit için (1,15) katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle ikişer aylık dönemler halinde ödenecek taksit tutarı hesaplanır. Tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması halinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir.
- (10) Taksitlerin zamanında ödenmemesi, matrah artırımına ilişkin hükümlerden yararlanılmasına engel teşkil etmez. Zamanında ödenmeyen taksitler, 6183 sayılı Kanun kapsamında gecikme zammının bir katı fazlası oranında (halen aylık % 2,80) uygulanacak gecikme zammı ile takip ve tahsil edilir.

- (11) Artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan vergiden stopaj yoluyla ödenen vergiler mahsup edilmez. Daha önce stopaj yoluyla ödenmiş vergilerin, mahsuben ya da nakden iadesi ile ilgili talepler geçerliliğini korur, ancak iade talebi ile sınırlı vergi incelemesi ve tarhiyat riski de devam eder.
- (12) Kanunun yayım tarihinden önce kesinleşen tarhiyatlar (sonuçlandırılmış düzeltme beyannameleri dahil) matrah artırımına esas dönem matrahı ile birlikte dikkate alınır. Yani artırılabacak tutar, ilgili dönem matrahı ile kesinleşen tarhiyatlar toplanarak hesaplanır.

TABLO : 4 KATMA DEĞER VERGİSİNDE VERGİ ARTIRIMI veya MATRAH BEYANI

YILLAR	İLGİLİ YILIN EN AZ 3 DÖNEMİNE AİT KDV BEYANNAMELERİNİN VERİLMİŞ OLMASI HALİNDE VERGİ ARTIRIMI UYGULAMASI		İLGİLİ YILDA SADECE 1-2 DÖNEM KDV BEYANNAMESİ VERİLMİŞ YA DA HİÇ KDV BEYANNAMESİ VERİLMEMİŞSE VEYA HİÇBİR DÖNEMDE HESAPLANAN KDV ÇIKMAMIŞSA ARTIRIM UYGULAMASI		ÖDEME VADELERİ (E)
	ARTIRIMA BAZ TEŞKİL EDECEK TUTAR (A)	ARTIRIM (VERGİ) ORANI (B)	BEYANA BAZ TEŞKİL EDECEK TUTAR (C)	VERGİ ORANI (D)	
2011	Verilen Beyannamelerdeki Hesaplanan KDV'lerin Ortalamasının 1 Yıla İbلاغ Edilmesi İle Bulunacak Yıllık Hesaplanan KDV Tutarı	% 3,5	GV ya da KV matrah artırımında bulunmak kaydıyla artırılan GV ya da KV matrahı	% 18	Peşin (ilk taksit ödeme süresi içinde) ya da 1,045 katını 12 ay'da 6 taksitte 1,083 katını 18 ay'da 9 taksitte 1,105 katını 24 ay'da 12 taksitte 1,15 katını 36 ay'da 18 taksitte
2012		% 3,0			
2013		% 2,5			
2014		% 2,0			
2015		% 1,5			

İSTİSNALAR YA DA DİĞER NEDENLERLE HESAPLANAN KDV BULUNMAYAN YA DA KDV BEYANLARI SADECE TECİL-TERKİN KAPSAMINDAKİ İŞLEMLERDEN OLUŞAN MÜKELLEFLER ARTIRIM UYGULAMASI

YILLAR	HESAPLANAN KDV ÇIKMAYAN DÖNEMLER İLE HESAPLANAN KDV BULUNAN DÖNEMLERİN BİR ARADA BULUNMASI HALİNDE KARŞILAŞTIRMA		UYGULANACAK ARTIRIM USULÜ	ÖDEME VADELERİ
	(F)	(G)		
2011	Gelir ya da KV açısından matrah artırımı halinde bulunacak tutarın % 18'i	KDV artırımı oranları (B sütunu) esas alınarak hesaplanan tutar	F ve G' ye göre bulunan sonuçlardan büyük olanı uygulanır.	Peşin (ilk taksit ödeme süresi içinde) ya da 1,045 katını 12 ay'da 6 taksitte 1,083 katını 18 ay'da 9 taksitte 1,105 katını 24 ay'da 12 taksitte 1,15 katını 36 ay'da 18 taksitte
2012				
2013				
2014				
2015				

AÇIKLAMALAR

- (1) KDV artırımında bulunmak ihtiyari olup zorunluluk yoktur. Belirtilen tüm yıllar için artırım yapılabileceği gibi, yıllık bazda olmak kaydıyla istenilen yıl ya da yıllar için de artırım yapılabilir. Buna karşılık belli bir ya da birden fazla KDV dönemi için artırım yapılamaz. Yıl içinde işe başlayan ya da işi bırakan mükellefler, faaliyette bulundukları vergilendirme dönemleri için artırımda bulunabilirler. GV ya da KV matrah artırımında bulunmuş olmak KDV artırımında da bulunulmasını gerektirmez. 2 no.lu KDV Beyannameleri artırım kapsamında değildir.
- (2) KDV artırımında üç yöntem vardır: İlgili yıla ilişkin en az 3 dönemin KDV beyannamesi verilmişse, hesaplanan KDV'nin yıllık toplamı baz alınmak suretiyle VERGİ ARTIRIMI yapılır. Hiç beyanname verilmemiş veya en fazla 2 dönemin beyannamesi verilmiş ya da hesaplanan KDV çıkmamışsa, GV ya da KV artırımına dayalı MATRAH BEYANI uygulanır. Kapsama giren yıllardan her biri ayrı ayrı değerlendirilerek, KDV artırımında hangi esasa tabi tutulacağı tespit edilir. Eğer bir yılda en az 3 dönem için KDV beyannamesi verilmişse bu yıl için vergi artırımı yöntemi uygulanır. Aksi halde matrah beyanı esas uygulanır. Bununla birlikte ilgili dönemde hem istisna hem de vergiye tabi işlemler bulunması halinde karşılaştırma yöntemi uygulanacaktır.

- (3) **VERGİ ARTIRIMI YÖNTEMİ:** Vergi artırımına baz alınacak tutar (A sütunu) KDV Beyannamelerindeki “HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ” tutarlarının YILLIK toplamıdır. (B) sütununda yer alan oran, yıllık toplam tutara uygulanmak suretiyle o yıl için artırılacak KDV tutarı hesaplanır. Gerek Madde 11/1-c ve gerekse Geçici 17 nci Madde kapsamında tecil-terkin uygulamasından yararlanan mükelleflerde artırıma esas tutarın hesabında, tecil edilen vergiler “HESAPLANAN VERGİ”den düşülür. “Tecil edilen vergiler” ifadesinden kasıt 1 no.lu KDV Beyannamesinin “İhraç Kayıtlı Teslimler” bölümünde yer alan “Tecil Edilebilir KDV” satırındaki tutardır. İlgili yılda en az 3 dönemin KDV Beyannamesi verilmiş olmakla beraber diğer dönemler için KDV Beyannamesi verilmemişse, verilmiş olan beyannamelerdeki HESAPLANAN KDV tutarlarının ortalaması 1 yıla iblağ edilerek, artırıma esas YILLIK HESAPLANAN KDV tutarı bulunur. Yani verilmiş olan beyannamelerdeki hesaplanan KDV’ler toplanarak ay sayısına bölünür. Bulunan ortalama tutar 12 ile çarpılarak yıllık KDV’ye ulaşılır. Bu şekilde bulunan yıllık tutar üzerinden vergi artırım yapılr. KDV tevkifatına maruz kalmış bulunan satıcıların yapacakları KDV artırımları ile ilgili “Yıllık Hesaplanan KDV” tutarının belirlenmesinde, alıcı tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edilen KDV tutarı dikkate alınmaz, kendileri tarafından beyan edilen kısım hesaplamaaya dahil edilir.
- (4) **MATRAH BEYANI YÖNTEMİ:** Eğer ilgili yılın KDV dönemlerinde hiç beyanname verilmemiş ya da en fazla 2 dönem için verilmişse veya ilgili yıldaki tüm işlemler istisnalar kapsamındaki teslim ve hizmetlerden veya tecil - terkin uygulaması kapsamındaki işlemlerden yahut benzer diğer işlemlerden oluştuğundan hiçbir dönemde “hesaplanan KDV” çıkmamışsa, Vergi Artırımı yöntemi yerine Matrah Beyanı yöntemi uygulanır. Matrah beyanı yönteminin uygulanması halinde gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmak zorunludur. Bu nedenle, bu yöntemde ilgili yıl için Gelir veya Kurumlar Vergisi matrah artırımında bulunulması şartıyla, artırılan matrah üzerinden ayrıca % 18 oranında KDV hesaplanır ve ödenir.
- (5) **KARŞILAŞTIRMA YÖNTEMİ:** İlgili takvim yılında hem istisna, tecil-terkin ya da diğer nedenlerle hesaplanan KDV çıkmayan dönemler hem de hesaplanan KDV bulunan dönemler bir arada bulunuyorsa karşılaştırma yapılması gerekmektedir. En az 3 dönem KDV beyannamesi verip bu dönemlerin bazılarında “Hesaplanan KDV” çıkmayan bazılarında ise “Hesaplanan KDV” bulunan mükelleflerin bu yönteme başvurmaları gerekmektedir. Bu durumda bulunan mükellefler Gelir ya da Kurumlar Vergisi matrah artırımını esaslarına göre hesaplanan artırılmış matrahlar üzerinden % 18 KDV hesaplayacaktır (matrah beyanı). Bulunan bu KDV yasada öngörülen oranlarla (B Sütunu) artırılan KDV tutarı (vergi artımı) ile karşılaştırılacak, büyük olanı artırım tutarı olarak dikkate alınacaktır. Şayet matrah beyanı yöntemiyle bulunan tutar vergi artırım yöntemiyle bulunan tutardan yüksekse matrah beyanı yöntemi uygulanacağından, gelir ve kurumlar vergisi yönünden matrah artırım yapılması zorunlu olacaktır.

Örneğin 2014 yılında 1.000.000 TL kurumlar vergisi matrahı beyan eden bir şirketin bu yıla ilişkin toplam hesaplanan KDV'si 1.000.000 TL olup söz konusu mükellefin bazı dönemlerde hesaplanan KDV'si bulunmamaktadır. Bu mükellefin aynı takvim yılı içerisinde hem istisna kapsamında teslim ve hizmetleri nedeniyle "Hesaplanan KDV" çıkmayan dönemleri hem de "Hesaplanan KDV" bulunan dönemleri bir arada bulunduğundan, karşılaştırma yönteminin uygulanması gerekmektedir. 2014 yılı için mükellefin Kurumlar Vergisi matrah artırım tutarı $(1.000.000 \times 0,20) = 200.000$ TL'dir. Buna dayalı olarak, matrah beyanı yöntemiyle yapılacak KDV artırım ise $(200.000 \times 0,18) = 36.000$ TL olacaktır. Bu mükellefin yasa da öngörülen KDV artırım oranlarına göre hesaplanan artırım tutarı ise $(2014 \text{ yılı HESAPLANAN KDV} \times 0,02 = 1.000.000 \times 0,02) = 20.000$ TL'dir. Dolayısıyla 2014 yılı matrah artırım, bu karşılaştırma neticesinde büyük çıkan Kurumlar Vergisi matrah artırımına dayalı seçeneğe göre yapılmalıdır. Bu seçenek kullanılacağından aynı zamanda, 2014 hesap dönemi için Kurumlar Vergisi matrah artırım yapılması da zorunludur.

- (6) KDV artırımında bulunulan yıl ya da yıllar için daha sonra KDV incelemesi veya cezalı KDV tarhiyatı yapılmaz. Ancak, sonraki döneme devreden KDV, ihraç kaydıyla teslimlerden veya iade hakkı doğuran işlemlerden doğan tecil-terkin ve nakden veya mahsuben iade işlemleriyle sınırlı olmak üzere sonraki dönemler için inceleme ve gerekirse cezalı tarhiyat yapılabilir. Kanunun yayım tarihinden önce kesinleşen tarhiyatlar (sonuçlandırılmış düzeltme işlemleri dahil) ilgili dönem beyanına dahil edilir.
- (7) Matrah artırımında bulunulması, Kanunun yayımından önce başlanılmış olan vergi incelemesine engel teşkil etmez. Ancak incelemenin bu kanunun yayımladığı tarihi izleyen ayın başından itibaren 1 ay içinde (30 Eylül 2016 akşamına kadar) sonuçlandırılması gerekir. Bu süreçte tamamlanan incelemeler sonucunda bulunan matrah farklarından, artırılan matrahlar düşülür. Varsa kalan kısım için tarhiyat yapılır. Bu mahsubun yapılabilmesi için inceleme raporları ile takdir Komisyonu kararlarının vergi dairesine intikal ettiği tarihten önce matrah artırımında bulunulmuş olması gerekir. Diğer taraftan, daha önce incelemesi yapılan yıllar için de artırımda bulunulabilir.
- (8) KDV artırım kapsamında ödenen vergiler, indirim ya da iade konusu yapılamaz, Gelir ve Kurumlar Vergisi matrahlarının tespitinde KKEG olarak dikkate alınır.
- (9) Matrah artırım için, Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen 2'nci ayın sonuna (en geç 31 Ekim 2016 tarihi mesai saati bitimine) kadar başvuru yapılması gerekir. Yıllık kurumlar vergisi beyannamelerini elektronik ortamda verenlerin, artırıma ilişkin beyanname ve bildirimlerini de elektronik ortamda vermeleri zorunludur. Bu hükme göre verilecek beyannameler için usulsüzlük cezaları kesilmez.
- (10) Artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan (tahakkuk eden) vergiler, 30 Kasım 2016 mesai saati bitimine kadar peşin ödenebileceği gibi istenirse ilk taksidi 30.10.2016 tarihine kadar olmak üzere ikişer aylık aralıklarla 6, 9, 12 veya 18 eşit taksitte ödenmesi de mümkündür. Hesaplanan tutarın Kasım 2016 sonuna kadar **tamamen** ödenmesi halinde, bu tutara bu Kanunun yayımlandığı tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz. Taksitle yapılacak ödemelerde **ÖDENECEK TUTAR**; 6 eşit taksit için (1,045); 9 eşit taksit için (1,083); 12 eşit taksit için (1,105); 18 eşit taksit için (1,15) katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle ikişer aylık dönemler halinde ödenecek taksit tutarı hesaplanır. Tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması halinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir.

- (11) Taksitlerin zamanında ödenmemesi, matrah artırımına ilişkin hükümlerden yararlanılmasına engel teşkil etmez. Zamanında ödenmeyen taksitler, 6183 sayılı Kanun kapsamında gecikme zammının bir katı fazlası oranında (**halen aylık % 2,80**) uygulanacak gecikme zammı ile takip ve tahsil edilir.
- (12) Kanunun yayım tarihinden önce kesinleşen tarhiyatlar (sonuçlandırılmış düzeltme beyannameleri dahil) matrah artırımına esas dönem matrahı ile birlikte dikkate alınır. Yani artırılabacak tutar, ilgili dönem matrahı ile kesinleşen tarhiyatlar toplanarak hesaplanır.

TABLO : 5 ÜCRETLİLERDEN YAPILAN GELİR VERGİSİ KESİNTİSİNDE (ÜCRET STOPAJINDA) VERGİ ARTIRIMI

	ARTIRIM YAPILABİLECEK YILLAR	ARTIRIMA ESAS MATRAH	ARTIRILACAK (ÖDENECEK) VERGİ	ÖDEME VADESİ
İLGİLİ YILDA ÜCRETLİLERDEN YAPILAN VERGİ KESİNTİSİ İLE İLGİLİ OLARAK EN AZ 1 DÖNEMDE MUHTASAR BEYANNAME VERMİŞ OLAN MÜKELLEFLER AÇISINDAN VERGİ ARTIRIMI		- Artırım yapılacak yıl içindeki tüm dönemler için muhtasar beyanname verilmişse, bu beyannamelerde yer alan <u>ücret ödemelerine ilişkin gayrisafi tutarın</u> yıllık toplamı, artırıma esas alınacak matrahtır. - Bir yılda 1 ya da daha fazla dönem için muhtasar beyanname verilmişse, bu beyanname ya da beyannamelerde yer alan <u>ücret ödemelerine ilişkin gayrisafi tutar ortalaması alınmak suretiyle</u> bir yıla iblağ edilerek, artırıma esas alınacak yıllık matrah hesaplanır.		
İLGİLİ YILDA ÜCRETLİLERDEN YAPILAN VERGİ KESİNTİSİ İLE İLGİLİ OLARAK HİÇ BEYANNAME VERMEMİŞ OLAN MÜKELLEFLER AÇISINDAN VERGİ ARTIRIMI	- 2011, 2012,2013, 2014 ve 2015 yılları için artırım yapılabilir. - Artırım <u>yıllık olarak</u> ve istenilen yıl veya yıllar için yapılabilir. Bağımsız olarak belli bir muhtasar dönemi ya da dönemleri için yapılamaz.	Hiç beyanname verilmemiş olması halinde, artırımda bulunulan yıla ilişkin her bir muhtasar döneminde; - Artırım yapılacak yılda verilmiş olan aylık prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama işçi sayısı kadar işçi, - Artırım yapılacak yılda hiç prim ve hizmet belgesi verilmemişse, artırım yapılacak yılı izleyen dönemlerde (bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar) verilmiş olan ilk aylık prim ve hizmet belgesindeki işçi sayısı kadar işçi, - Bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar hiç aylık prim ve hizmet belgesi verilmemişse en az iki işçi, çalıştırıldığı kabul edilir. Bu şekilde belirlenen işçi sayısına artırımın yapıldığı yılın son vergilendirme döneminde geçerli olan asgari ücretin brüt tutarı esas yıllık artırım matrahı tespit edilir.	Artırıma esas alınacak matrah üzerinden; 2011 yılı için % 6 2012 yılı için % 5 2013 yılı için % 4 2014 yılı için % 3 2015 yılı için % 2	Peşin (ilk taksit ödeme süresi içinde) ya da 1,045 katını 12 ay'da 6 taksitte 1,083 katını 18 ay'da 9 taksitte 1,105 katını 24 ay'da 12 taksitte 1,15 katını 36 ay'da 18 taksitte

AÇIKLAMALAR

- (1) GVK'nun 94/1-1 nci maddesi uyarınca hizmet erbabına ödenen ücretlerden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanlar nezdinde, yukarıda belirtilen şartlarda vergi artırımına gitmeleri kaydıyla, vergi artırımına gidilen yılların vergilendirme dönemleri ile ilgili, ücret stopajı yönünden vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır.
- (2) Mükelleflerin Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen 2'nci ayın sonuna kadar (31 Ekim 2016) başvuruda bulunması gerekir.
- (3) Bu kapsamda ödenen vergiler, Gelir veya Kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider kabul edilmez. İndirim, mahsup ve iade olunmaz.
- (4) Vergi artırımını yapılmış olsa dahi, defter ve belgelerin muhafazası ve ibrazına ilişkin mükellefiyet devam eder.
- (5) İşe başlama ve bırakmada kıst dönem esas alınarak stopaj artırımında bulunulur. Hesaplama ay kesirleri tama iblağ edilir.
- (6) Matrah artırımında bulunulması, Kanunun yayımından önce başlanılmış olan vergi incelemesine engel teşkil etmez. Ancak incelemenin bu kanunun yayınladığı tarihi izleyen ayın başından itibaren 1 ay içinde (30 Eylül 2016 akşamına kadar) sonuçlandırılması gerekir. Bu süreçte tamamlanan incelemeler sonucunda bulunan matrah farklarından, artırılan matrahlar düşülür. Varsa kalan kısım için tarhiyat yapılır. Söz konusu süre içerisinde sonuçlandırılmayan vergi incelemelerine devam edilmez. Bu mahsubun yapılabilmesi için inceleme raporları ile takdir Komisyonu kararlarının vergi dairesine intikal ettiği tarihten önce matrah artırımında bulunulmuş olması gerekir. Diğer taraftan, daha önce incelemesi yapılan yıllar için de artırımında bulunulabilir.
- (7) Artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan (tahakkuk eden) vergiler, 30 Kasım 2016 mesai saati bitimine kadar peşin ödenebileceği gibi istenirse ilk taksidi 30.10.2016 tarihine kadar olmak üzere ikiye aylık aralıklarla 6, 9, 12 veya 18 eşit taksitte ödenmesi de mümkündür. Hesaplanan tutarın Kasım 2016 sonuna kadar tamamen ödenmesi halinde, bu tutara bu Kanunun yayımlandığı tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz. Taksitle yapılacak ödemelerde ÖDENECEK TUTAR; 6 eşit taksit için (1,045); 9 eşit taksit için (1,083); 12 eşit taksit için (1,105); 18 eşit taksit için (1,15) katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle ikiye aylık dönemler halinde ödenecek taksit tutarı hesaplanır. Tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması halinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir.
- (7) Taksitlerin zamanında ödenmemesi, matrah artırımına ilişkin hükümlerden yararlanılmasına engel teşkil etmez. Zamanında ödenmeyen taksitler, 6183 sayılı Kanun kapsamında gecikme zammının bir katı fazlası oranında (**halen aylık % 2,80**) uygulanacak gecikme zammı ile takip ve tahsil edilir.
- (9) Kanunun yayım tarihinden önce kesinleşen tarhiyatlar (sonuçlandırılmış düzeltme beyannameleri dahil) matrah artırımına esas dönem matrahı ile birlikte dikkate alınır. Yani artırıncak tutar, ilgili dönem matrahı ile kesinleşen tarhiyatlar toplanarak hesaplanır.

TABLO : 6 BAZI ÖDEMELERDE GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ STOPAJINA İLİŞKİN ARTIRIM

(GVK 94/2, 3, 5, 11 ve 13: KVK 15/1 -a ve 1- b: KVK 30/1- a MADDELERİNDE BELİRTİLEN ÖDEMELERE İLİŞKİN ARTIRIM)

İLGİLİ YILLARDA BELİRTİLEN STOPAJI BEYAN EDEN MÜKELLEFLER AÇISINDAN ARTIRIM (A)					
YILLAR	ARTIRIMA ESAS TUTAR	ARTIRIM ORANI (B)			ÖDEME VADELERİ
		YILLARA SARİ İNŞAAT ONARIM İŞLERİNDE YAPILAN STOPAJDA (GVK 94/3; KVK 15/1-a ve 30/1-a) ARTIRIM ORAN	SERBEST MESLEK ve KİRA STOPAJINDA (GVK 94/2 ve 94/5; KVK 15/1-b) ARTIRIM ORAN	DİĞER ÖDEMELERE (GVK 94/11 ve 94/13) İLİŞKİN STOPAJ AÇISINDAN ORAN	
2011	Muhtasar beyannamelerde bu ödemelere ilişkin yer alan gayrisafi tutarların yıllık toplamı (*)	% 1	% 6	İlgili yılda geçerli stopaj oranının % 25'i	Peşin (ilk taksit ödeme süresi içinde) ya da 1,045 katını 12 ay'da 6 taksitte 1,083 katını 18 ay'da 9 taksitte 1,105 katını 24 ay'da 12 taksitte 1,15 katını 36 ay'da 18 taksitte
2012			% 5		
2013			% 4		
2014			% 3		
2015			% 2		

(*) Dönem içerisinde bir ya da daha fazla muhtasar beyanname verilmiş olması halinde sadece verilen beyannamelerdeki tutarların toplamı dikkate alınır. Yıla iblağ edilmez.

İLGİLİ YILLARDA BELİRTİLEN ÖDEMELER OLMASINA RAĞMEN HİÇ MUHTASAR BEYANNAME VERMEMİŞ (**) MÜKELLEFLERDE ARTIRIM UYGULAMASI (C)						
YILLAR	SERBEST MESLEK ÖDEMELERİNİ BEYAN ETMEYENLERDE ARTIRIM		YSIOİ ÖDEMELERİNİ BEYAN ETMEYENLERDE ARTIRIM		KİRA ÖDEMELERİNİ BEYAN ETMEYENLERDE ARTIRIM	
	ARTIRIMA BAZ TEŞKİL EDİLECEK TUTAR	UYGULANACAK ORAN (HESAPLANACAK VERGİ)	ARTIRIMA BAZ TEŞKİL EDİLECEK TUTAR	UYGULANACAK ORAN (HESAPLANACAK VERGİ)	ARTIRIMA BAZ TEŞKİL EDİLECEK TUTAR	UYGULANACAK ORAN (HESAPLANACAK VERGİ)
2011	7.000	%15	14.000	% 3	2.800	%15
2012	7.410	%15	14.820	% 3	2.964	%15
2013	7.870	%15	15.740	% 3	3.148	%15
2014	8.370	%15	16.740	% 3	3.348	%15
2015	9.485	%15	18.970	% 3	3.794	%15

(**) Muhtasar beyanname verilmiş olmakla birlikte artırım istenen ödeme türünün beyannamede bulunmaması halinde de bu uygulama geçerlidir. Ayrıca tabloda yer verilmeyen GVK'nun 94/11 ve 94/13 üncü maddeleri kapsamındaki ödemelere ilişkin olarak uygulanacak oranlar sırasıyla bilanço usulüne göre defter tutanlar için belirlenen asgari gelir vergisi matrah tutarının %2'si ve %5'idir.

ACIKLAMALAR

- (1) Matrah artırımında bulunmak zorunlu değildir. İstenilen yıl için matrah artırımında bulunulabilir. Stopaj artırımından faydalanmak için ayrıca Gelir veya Kurumlar Vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması şartı aranmaz.
- (2) Matrah artırımında bulunulan yıl için daha sonra, artırımda bulunulan ödeme türleri yönünden Gelir ya da Kurumlar Vergisi stopajı açısından vergi incelemesi ve cezalı tarhiyat yapılmaz. Ancak, matrah artırımında bulunulan yıla ait defter ve belgelerin muhafaza ve ibraz mükellefiyeti devam eder.
- (3) Stopaj artırımı uygulamasında ikili bir sistem öngörülmüştür. İlgili yılda daha önce muhtasar beyanname verilmişse bu beyannamelerde gösterilen ödemelerin yıllık toplamına tablonun (B) sütununda belirtilen oranlarda stopaj uygulanarak ödenecek vergi hesaplanır. İlgili yılda tek bir beyanname verilmiş olsa dahi bu beyanda gösterilen rakama, tabloda verilen oran uygulanmak suretiyle artırım yapılır. Diğer deyişle eksik beyanlar yıla iblağ edilmez.

Belirtilen türde ödemeler olmasına rağmen hiç beyanname verilmemiş yahut verilen beyannamelerde bu ödemeler gösterilmemişse bu defa ödemenin mahiyetine göre tablonun (C) kısmında belirtilen matrah ve oranlar uygulanır.

- (4) Matrah artırımında bulunulması, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlanılmış olan vergi incelemesine engel teşkil etmez. Ancak incelemenin Kanunun yayınladığı tarihi izleyen ayın başından itibaren 1 ay içinde (30 Eylül 2016 akşamına kadar) sonuçlandırılması gerekir. Bu süreçte tamamlanan incelemeler sonucunda bulunan matrah farklarından, artırılan matrahlar düşülür. Varsa kalan kısım için tarhiyat yapılır. Bu mahsubun yapılabilmesi için inceleme raporları ile takdir Komisyonu kararlarının vergi dairesine intikal ettiği tarihten önce matrah artırımında bulunulmuş olması gerekir. Söz konusu süre içerisinde sonuçlandırılmayan vergi incelemelerine ve takdir işlemlerine devam edilmez. Diğer taraftan, daha önce incelemesi yapılan yıllar için de artırımda bulunulabilir.
- (5) Matrah artırımı için, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen 2'nci ayın sonuna (31 Ekim 2016) kadar, başvuruda bulunulması gerekir.
- (6) Artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan (tahakkuk eden) vergiler, 30 Kasım 2016 mesai saati bitimine kadar peşin ödenebileceği gibi istenirse ilk taksidi 30.10.2016 tarihine kadar olmak üzere ikiye aylık aralıklarla 6, 9, 12 veya 18 eşit taksitte ödenmesi de mümkündür. Hesaplanan tutarın Kasım 2016 sonuna kadar tamamen ödenmesi halinde, bu tutara bu Kanunun yayımlandığı tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz. Taksitle yapılacak ödemelerde ÖDENECEK TUTAR; 6 eşit taksit için (1,045); 9 eşit taksit için (1,083); 12 eşit taksit için (1,105); 18 eşit taksit için (1,15) katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle ikiye aylık dönemler halinde ödenecek taksit tutarı hesaplanır. Tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması halinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir.
- (7) Taksitlerin zamanında ödenmemesi, matrah artırımına ilişkin hükümlerden yararlanılmasına engel teşkil etmez. Zamanında ödenmeyen taksitler, 6183 sayılı Kanun kapsamında gecikme zammının bir katı fazlası oranında (halen aylık % 2,80) uygulanacak gecikme zammı ile takip ve tahsil edilir.
- (8) Artırılan matrahlar üzerinden ödenen vergiler (Hesaplanan TEFE/ÜFE farkları ile taksitle ödeme halinde anaparaya ilave edilen katsayı farkları dahil) KKEG niteliğindedir. Bu tutarlar gelir vergisinin hesabında matrahtan indirilemez, mahsup ve iade konusu yapılamaz. Hesaplanan stopajlara istisna veya indirim uygulanmaz.
- (9) İşe başlama ve bırakmada kıst dönem esas alınarak matrah artırımda bulunulur. Hesaplama ay kesirleri tama iblağ edilir.
- (11) Kanunun yayım tarihinden önce kesinleşen tarhiyatlar (sonuçlandırılmış düzeltme beyannameleri dahil) matrah artırımına esas dönem matrahı ile birlikte dikkate alınır. Yani artırılacak tutar, ilgili dönem matrahı ile kesinleşen tarhiyatlar toplanarak hesaplanır.